

ISKATI POT V JUTRIŠNJI DAN

V času, ko smo iz obdobja pisanja in tiska prešli v obdobje slik in podob, so bolj kot kdaj prej pomembna žarišča, ki oblikujejo splošno miselnost in družbene navade. To nalogo, ki jo opravljajo skoraj izključno sredstva javnega obveščanja, ima tudi verski tisk. V današnji "medijski družbi in kulturi" pogosto vse, kar sleherni človek sploh ve in misli o življenju, pogosto mediji. Najvplivnejša je seveda televizija, samozvan "diktator", žal prepogosto glavni vzrok sodobne kulturne dekadence, vzrok človekove omamljene sposobnosti razmišljanja in domišljije...

"Ja" življenju, "ne" smrti; "ja" bratstvu, "ne" rasizmu; "ja" miru, "ne" vojni; "ja" poštenosti, "ne" krivici. Iz življenja in apostolskega dela svetega očeta predvsem v zadnjih letih lahko razberemo, da ves svet posluša tega neutrudnega vesoljnega romarja zato, ker le-ta govori v jeziku laikov. Zmeraj se zavzema za skupne vsečloveške vrednote, kot so spoštovanje človekovih pravic, prvenstvo svobode in demokracije, pravna država, pravica do ekonomskega in družbenega razvoja itd.; vse to v luči celovitega razvoja posamezne osebe. Zato ni laika, ki ne bi sprejemal papeževih naporov za vzpostavitev pristne kulture miru, ki naj zaustavi razdiranje "negativnih energij". Na osnovi skupnih vrednot se morata zavezati verski ekumenizem in laični univerzalizem, da mir ne bi bil samo presledek med eno in drugo vojno, ampak trajen pogoj za sožitje med različnimi. Ni slučaj, da sta ključna izraza papeževskega besedišča dialog in srečanje...

Pomembna razsežnost verskega tiska je torej odprtost do vseh ljudi dobre volje, hkrati pa tak tisk ne more mimo duhovne razsežnosti človeka. In če je duh tisti, ki oživlja kulturo kot skupek vrednot, v katerih se prepoznavajo in gradi vsaka generacija, mora biti z duhom prepojeni tisk tudi danes živ, mlad, prežet z zagonom in predvsem predan stvarnemu življenju. Evangelij ni literatura: ali se učloveči v življenju ali pa (p)ostane zaprašen in zarjavel muzejski eksponat, sicer lahko tudi zanimivo branje, ki se mu vendar ni posrečilo postati stvarnost, za katero bi bilo vredno dati življenje.

- DANIJEL DEVETAK / STRAN 3

NELJUB TISKARSKI ŠKRAT JE PREJŠNJI TEDEN HUDO PRI-
ZADEL ZAKLJUČNO MISEL ZAPISA DEŽELA FI-K IN SLOVENCI
IVA JEVIKARJA. OBJAVLJAMO PRAVILNO BESEDILO S PO-
UDARKOM MESTA, KJER JE NASTOPILA NAPAKA. AVTORJU SE
OPRAVIČUJEMO, BRALCE PA PROSIMO ZA RAZUMEVANJE.

...Na dolgoletne in na najnovejše težave slovenske manjšine je Cruderja v posebni spomenici opozorila Slovenska skupnost. Stranka, ki je leta 1993 kljub povečanemu številu glasov po 29 letih zaradi volilne reforme izpadla iz deželne sveta in torej ne more neposredno posegati tam, kjer se odloča, je precej nezadovoljna z dosedanjim delom levo-sredinske vlade, a tudi edinega slovenskega parlamentarca v Rimu.

SLOVENSKI PARLAMENT IMA DEJANSKO VSA DELOVNA TELESA

POSLANCEM IZ VRST OBEH NARODNIH MANJŠIN POMEMBNA MESTA

DRAGO LEGIŠA

Tržaški italijanski dnevnik je v soboto, 18. t.m., s precejšnjim poudarkom poročal - sicer na strani, ki jo posveča Istri, Primorju in Kvarneru, - da so trije poslanci italijanske narodnosti bili izvoljeni v zelo pomembna delovna telesa novega slovenskega parlamenta. Odgovorne in zelo pomembne naloge so bile zaupane predvsem poslancu, ki ga je bila izvolila italijanska narodna manjšina v Sloveniji. Tako je Roberto Battelli postal član kar šestih poslanskih komisij in odborov, ki si jih je v skladu z obstoječimi predpisi povečini tudi sam izbral. Poslanec italijanske manjšine je član Komisije za narodnostne skupnosti (v drugi polovici mandata bo njen predsednik), Odbora za mednarodne odnose, Komisije za evropske zadeve, Odbora za poslovanje in Odbora za kulturo, šolstvo in šport. Zelo pomembno in hkrati pomenljivo je dejstvo, da bo Battelli - torej Italijan! - vodil slovensko delegacijo v okviru Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi.

V številne komisije in odbore sta bila izvoljena tudi ostala dva poslanca slovenskega Državnega zbora, ki pripadata italijanski manjšini, a sta bila izvoljena na Združeni listi (ZLSD) oziroma na listi Liberalne demokracije (LDS). Tako je koprski župan Aurelio Juri (ZLSD) v Komisiji za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, v Komisiji za lokalno samoupravo (je celo njen podpredsednik), v Komisiji za evropske zadeve in v Odboru za infrastrukturo in okolje.

Novi slovenski parlament na umestitveni seji

Župan v Izoli Mario Gasparini (poslanec LDS) je v Komisiji za lokalno samoupravo, v Komisiji za narodnostne skupnosti in v Odboru za zdravstvo, družino in socialno politiko (po poklicu je namreč zdravnik).

Poslanci italijanskega maternega jezika - isto velja tudi za poslanko madžarske manjšine - bodo torej imeli v novem Državnem zboru priložnost stvarno sodelovati pri oblikovanju temeljnih smernic nadaljnjega političnega, družbenega in gospodarskega razvoja celotne Slovenije in predvsem sodelovati pri oblikovanju ustreznih zakonov, ki naj omogočijo, da se te smernice uresničujejo v vsakdanji praksi.

Že na samem začetku se danje legislature je bil njihov glas, na primer, odločen za potrditev mandatarja Janeza Drnovška. Ne glede na izid pogajanj za sestavo nove slovenske vlade je torej jasno, da imajo omenjeni štirje poslanci precejšnjo težo v Državnem zboru.

Kar zadeva poslanca, ki ju izvolijo italijanski oziroma madžarski volivci, je treba pojasniti, da njune pravice in pristojnosti določa predvsem slovenska ustava. Ta je v tem pogledu ne samo v popolnem skladu z evropskimi standardi manjšinske zaščite in manjšinskega varstva, temveč te standarde daleč presega, saj tolikšne

stopnje varstva manjšin drugod po svetu sploh ni. Mislimo, da Slovenija odločno premalo opozarja tujo politično oblast in javnost v tujini na svojo naravnost vzorno obliko manjšinske zaščite, ki ni le teoretična, temveč se tudi izvaja v vsakdanjem življenju.

KAKO JE PRI NAS?

Tudi najnovejše dogajanje v Državnem zboru v Ljubljani je Slovincem, ki živimo v Italiji, nazorno pokazalo, da smo v resnici velikanske rešev. Poglejmo samo, kakšno je stanje v zvezi z rabo slovenskega jezika v javnosti oziroma stanje dvojezičnosti, ki jo večinski narod odločno odklanja in je pri nas dejansko ni (v Kopru, Izoli in Piranu pa je zadeva povsem drugačna).

Kot smo lahko te dni brali v časniku, ki nam praviloma ni naklonjen, so manjšine obsojene na asimilacijo, če jim ni zajamčeno popolno razvijanje njihove identitete. "V tehnološko razvitem in socialno kompleksnem okolju manjšine sploh ne morejo razvijati svoje identitete, če njihov jezik nima institucionalnega in javnega priznanja." "Če manjšina svoj jezik uporablja le v medosebnih odnosih, postopno, a gotovo obuboža in ne more biti kos družbenim spremembam, tako da nekega dne postane le izraz folklorne dejanskosti. Manjšine pa niso in ne smejo postati folklor, saj so danes nepogrešljiv dejavnik evropske identitete," smo še brali v časniku.

STRAN 2

02 Rafaela Böhm
ZAMENJAVA V POLITIČNEM VRHU AVSTRIJE

03 intervju
MARIJAN SCHIFFRER

03 Kazimir Humar
IN MEMORIAM G. KOBALU IN G. VALENTIČU

04 Tereza Srebrnič
DRUGO ZASEDANJE SINODALNEGA ZBORA

05 Janez Pavel II.
"NE BOJTE SE CERKVE"

06 Andreja D. Antoni
USPEŠEN NUŠIČEV EKSPERIMENT

10 intervju
IGOR OREL O GORIŠKEM GOSPODARSTVU

11 intervju
ALEŠ FIGELJ: "AKTERJI, NE PODREJENI!"

12 Rafko Dolhar
MARIO GARIUP: UKOVŠKI RUDNIKI

14 Marko Tavčar
ČEBULNICE IN NJIHOVO SILJENJE

15 Erik Dolhar
ZŠSDI ZA POPOLNO AVTONOMIJO

JANUAR
mesec
verskega tiska

SVET OKROG NAS

NEVARNOST ZAOŠTRITVE

KOSOVSKI ALBANCI KRIVI ZA VSE!

SAŠA RUDOLF

Po osmih letih se je kolo zgodovine vrnilo na izhodišče in Kosovo je znova v ospredju. Koreniti spremembam doma in po svetu navkljub, Milošević vztraja pri dobro poznani taktiki netenja spopadov v soseščini, ko je Srbija sredi procesa demokratizacije in reform. Na proslavi šeststote obletnice bitke na Kosovskem polju je napovedal uporabo vseh sredstev, tudi sile za uresničitev zamisli o veliki Srbiji. Po osamosvojitvi Slovenije, Hrvaške in Makedonije, pomiritvi v Bosni in Hercegovini, se je število domačih sovražnikov bistveno zmanjšalo, praktično so ostali le kosovski Albanci, ki bodo znova krivi za vse.

Režimu poslušni mediji vse več poročajo o atentatih na Kosovu, tako da ni prostora za vsakodnevne beografske manifestacije. O dogodkih v prestolnici zvedo le neposredno, če berejo dnevnik Miloševićeve žene Mire Marković. Tako je zapisala, da določeni krogi iz istih razlogov, ki so povzročili razpad zadnje Jugoslavije, izvajajo pritisk na sedanjo Jugoslavijo, skušajo najti in tudi najdejo njeno najšibkejšo točko. Po Beogradu nosijo fotografije četniškega vodje Draže Mihajloviča. Ijudje, ki so osvobodili Jugoslavijo, molčijo, pravi Markovićeva in se obenem sprašuje, kaj se bo zgodilo, če ne bodo hoteli več molčati, če se bodo uprli, če bo med Srbi prišlo do vojne.

Opozicija, ki si je edina le v odporu proti režimu, izziva oblast z domiselnimi pobudami, ki grejo od manifestacije v maskah do sprebijanja s psički. Drašković opozarja pred novo zaoštritvijo na Kosovu, ki bo privedla do ponovne uvedbe sankcij, obenem pa zabteva prehodno vlado, razpis novih volitev in referendum, na katerem naj bi izbrali med demokratično republiko ali parlamentarno monarhijo.

ZAMENJAVA V POLITIČNEM VRHU AVSTRIJE

V soboto, 18. januarja, je kot "strela z jasnega" po radiu in televiziji prišla novica, da Franz Vranitzky odstopa kot kancler in predsednik socialistične stranke (SPÖ). Sicer je to načrtoval že nekaj tednov, prišlo pa je vseeno prav nepričakovano tudi za njegove sodelavce: po hitrem postopku in elegantno. Tudi njegova utemeljitev je njemu podobna: deset let je dovolj dolga doba in za dobrega namestnika je poskrbljeno.

Prve reakcije ožjih sodelavcev oz. predstavnikov drugih strank: predsednik parlamenta Fischer je hitre zamenjave vesel, saj tako nikjer ni bilo škandalov ali afer po časopisih in televiziji, ponosen pa je na novega kandidata. Vicekancler Schüssel bi pri sestavi nove vlade (posebno finančnega ministra) rad imel več pravic oz. soodločanja; povedal pa je tudi, da je bilo sodelovanje z Vranitzkyem sicer hladno in trezno, vendar dobro. Brez Haiderjevega špikanja na račun kanclerjeve politike seveda ni šlo, napadel je celo medije, češ da so bili vedno proti njemu in z Vranitzkyem. Sicer pa je napadalni svobodnjak bil prvi, ki je že l. 1995 predvideval, da bo Klima nekoč kancler. Predsednik Klestil je kanclerjev odstop sprejel z razumevanjem in ga prosil samo, da ostane še ta čas, da bo vse razčiščeno.

Franc Vranitzky (rojen 4.10.1937) si je kot sin delavskih staršev z delom sam finančni študij in se po doktoratu zaposlil v finančnem sektorju - delal je v različnih bančnih ustanovah - preden ga je takratni zvezni kancler Fred Sinowatz l. 1984 imenoval za finančnega mini-

stra, po svojem odstopu pa predlagal za kanclerja (junija 1986). Dve leti kasneje je Vranitzky prevzel tudi vodstvo socialistične stranke. Od l. 1945 je bil po vrsti sedmi kancler (prvi štirje so pripadali ljudski stranki, s Kreisky pa je nastopila rdeča vlada), po časovnem obdobju pa drugi najdlje službujoči (le Kreisky je bil dve leti in pol dlje). V deset in pol letnem delovanju je imel kar štiri vicekanclerje, ves čas pa je sodeloval v koaliciji z ljudsko stranko (ÖVP) in se vztrajno izogibal sodelovanja s Haiderjem. Njegova kanclerska leta so bila zaznamovana z mnogimi pretresi in spremembami, doživel je marsikateri udarec (izgube na volitvah), naredil pa je tudi mnogo pozitivnega.

In kdo je njegov naslednik? Osmi kancler v drugi republiki je mag. Viktor Klima. 49-letni (junija bo srečal Abrahama) dosednji finančni minister (v drugo poročen in oče dveh otrok) od aprila 1992 sodeluje v zvezni vladi. Najprej je vodil prometno ministrstvo, po odstopu finančnega ministra Staribacherja pa je v začetku lanskega leta prevzel njegovo mesto. Zdaj je prišlo drugače. Zadnji politični uspeh (proti volji ljudske stranke) je bil prodaja Ca akcij Bank Austria. Sicer pa ga z odstopajočim kanclerjem povezuje prijateljsko sodelovanje in morda celo veljajo besede, ki jih je izgovoril Haider v prvi reakciji: mojster odhaja, vajenec prihaja...

21. januarja je Klima prevzel novozaupano mesto, marca pa naj bi postal še predsednik socialistične stranke.

RB

SREČANJE SSK S SENATORJEM BRATINO

Zahteve, ki so jih predstavniki Slovencev v Italiji posredovali vladnemu podtajniku Pieru Fassinu na uradnem srečanju z dne 8.10.1996 v Trstu, ne smejo ostati mrtva črka. Gre za čimprejšnjo odobritev pravičnega zaščitnega zakona, kakor tudi za rešitev vrste vprašanj, ki zadevajo posamezna področja oz. aspekte življenja slovenske manjšine v

Italiji, od priznanja dvojezične šole v Špetru do vidnosti televizijskih sporedov RAI v slovensščini.

To je bila glavna tema srečanja med vodstvom SSK in sen. Darkom Bratino, do katerega je prišlo v petek, 17. t.m., v Gorici. Predstavniki SSK s tajnikom Brecljem na čelu so obžalovali, da Prodijska vlada doslej ni izpolnila velikih pričakovanj, ki jih je zmaga levo-sredinske koalicije na lanskim aprilskih parlamentarnih volitvah vzbudila med Slovenci v Italiji. Sen. Bratina pa je poudaril, da smo nekaj pozitivnih premikov zlasti na šolskem področju vendarle že dosegli in da je temeljna usmeritev Prodijske vlade do slovenske manjšine vsekakor pozitivna. Seveda pa večjih rezultatov ne bo brez aktivnejše vloge same manjšine. Tako naj bi obstajale stvarne možnosti za doseg statusa državnega konservatorija za naše glasbeno šolstvo, pa čeprav v obliki avtonomne sekcije italijanskega konservatorija. Odvisno je, ali smo tudi Slovenci v Italiji za to.

Na srečanju je nadalje tekla beseda o pravkar odobrenem zakonu za financiranje političnih strank, ki je po mnenju SSK diskriminatorski do manjšinskih strank, predvsem pa o dvodomni komisiji za ustavne reforme, ki jo pravkar snuje rimski parlament. SSK meni, da predstavlja dvodomna komisija priložnost tudi za reševanje vsaj nekaterih vprašanj, s katerimi se spopadamo Slovenci v Italiji, kot je npr. zagotovitev pravice do zastopnosti v izvoljenih telesih. Sen. Bratina je s tem stališčem načelno soglašal, za njegovo konkretno izpeljavo pa bodo potrebne še poglobitve.

S 1. STRANI

POSLANCEM IZ VRST...

NE ZAPRAVLJAJTE BOGASTVA!

Kot vemo, je v Sloveniji v teku akcija - vodi jo odvetnik Starman - da se spremeni pravni status poslancev obeh narodnih manjšin, češ da sta privilegirana, kar da ni v skladu z duhom in črko slovenske ustave. V našem časniku smo že pisali, da je ta akcija neoportuna in da bo imela vrsto negativnih učinkov. Tako se je že izkazalo, da sta se oba prizadeta poslanca še tesneje oklenila Drnovškovega voza, "pomladniki", h katerim se prišteva omenjeni odvetnik, pa nanju ne morejo kakorkoli računati. Na daljši rok bomo gotovo imeli škodo prav Slovencev v Italiji, saj dobro vemo, da načelo recipročnosti pogojuje meddržavne odnose.

S svojim modelom manjšinskega varstva lahko Slovenija zdaj ponosno nastopa na mednarodnih odrih. Zato bi bilo zares nerazumljivo, če bi si iz kdovekakšnih, morda celo malenkostnih računov zapravila tako dragoceno bogastvo.

ODLOČEN IN NEZADRŽEN POHOD DEMOKRATIZACIJE

JANEZ POVŠE

Verjetno je malokdo pričakoval, da bo na Balkanu prišlo do dogodkov, ki so upravičeno v središču evropske in tudi svetovne pozornosti. Manifestacije v Beogradu in Sofiji se vrstijo dan za dnem, ob tem pa ne bi smeli pozabiti na Hrvaško, kjer najbrž le bolezen predsednika Tudjmana preprečuje podobne proteste. Prav gotovo je v navedenih izbruhih pozivov za večjo demokratičnost nekaj veličastnega, saj jih ni mogoče pojasniti drugače kot s pravili novega časa, ki preprosto dajejo ljudem neverjetno moč in neustrašenost. Zdi se, kot da nova odločnost ljudskih množic prihaja nekje od znotraj, čeprav je seveda vedno na delu zunanji razlog, ki se upira demokraciji oz. jo hoče voditi po svojem okusu. Pokazalo se je namreč, da nastop svobodnih volitev v deželah v prehodu sam po sebi še ni zagotovilo do kraja uresničene demokracije. Svobodne volitve namreč lahko ustoličijo tiste, kot se je to med drugim zgodilo v Srbiji, ki so vladali prej in skušajo s podobnimi prijemi vladati tudi poslej. Z drugimi besedami: demokracijo je mogoče prevarati, vendar ne za dolgo. Ko oblast ne prizna volitev, ki ji niso po godu, je to več kot otipljiv dokaz, da o pravi demokraciji še ne more biti govora. V Bolgariji novi čas narekuje spremembe, na

KRATKE

doma in po svetu

V PONEDELJEK, 20. T.M., je ameriški predsednik Bill Clinton slovesno položil prisego, s čimer se je pričel njegov drugi štiriletni predsedniški mandat. V krajšem govoru je pozval ameriške državljane k enotnosti, poudaril, da danes Združene države sodelujejo tudi z nekdanjimi sovražniki, ter ponovno obljubil, da se bo njegova vlada zavzemala za odpravo socialnih krivic, kar je najboljša priprava na vstop v novo tisočletje. Prisego je pred Clintonom položil podpredsednik Al Gore.

SENAT JE 16. T.M. ODOBRL zakon, ki ustanavlja dvodomno komisijo. Ta bo imela nalogo, da izoblikuje predloge za spremembo republiške ustave. Senat je zakon odobril z dvotretjinsko večino. Če bo zakon s tako večino odobrila tudi poslanska zbornica, ne bo referendum.

POVERJENI MINISTRSKI predsednik Janez Drnovšek bo v petek, 24. t.m., sporočil Državnemu zboru, kako si zamišlja sestavo nove slovenske vlade. Njegov prvotni predlog so stranke "slovenske pomladi" zavrnile.

SREDI PRIHODNJEGA meseca se bodo v Celovcu zbrali predstavniki kakih 300 italijanskih podjetij ter proučili možnosti in pogoje za razvijanje svoje dejavnosti na ozemlju Avstrije. Največjo pozornost bodo posvetili vprašanju obdavčevanja. Znano je, da v Italiji poberejo davki od 60 do 65% prihodkov, v Avstriji pa 34 in v nekaterih primerih samo 25%. Zdaj deluje v Avstriji kakih 150 italijanskih podjetij, ki so v veliki večini iz Severovzhodne Italije.

Hrvaškem zadrege z demokracijo niso nič manjše. Kot je znano, Zagreb še sedaj nima svoje nove uprave, ker vladajoča stranka ni priznala zmage opozicije, da sploh ne govori mo o izigravanju neodvisnih medijev.

Za nov čas je značilno, da ljudje razmer in dogodkov ne sprejemajo več pasivno in v strahospoštovanju najvišjih oblasti. Dovolj se je v tej zvezi spomniti francoskih jedrskih poskusov na otočju Mururoa, ko so se vsaj v deželah razvite demokracije dvignili ostri in brez-kompromisni protesti zoper tovrstno brezumno početje. Da se je pri vsem tem nekaj bistveno spremenilo, recimo od padca berlinskega zidu dalje, dokazuje podatek, da je bilo od druge svetovne vojne opravljenih na desetine in desetine podobnih poskusov, prav gotovo ne v dobrobit človeštva, pa ni nikdar prišlo do tako množičnih protestov. Človeštvo očitno v večji meri kot kdajkoli doslej prevzema svojo usodo v svoje roke in se pri tem ne pusti več zaslepit ali ustrahovati niti od najvišje politike. Skratka, pohod demokratizacije je odločen, nezadržen in tudi presenetljiv, pojavi se lahko kjer koli, za kar je dober primer Srbija, ki postaja eden najmočnejših dokazov pravil novega časa. Ta pravila so v prvi vrsti demokratičnost, politika po meri ljudi, občutek za skupno usodo vseh ne glede na narod, raso in vero, ukinjanje ali vsaj bistveno zmanjševanje razlik med tako imenovanimi močnejšimi in šibkejšimi. Vse to se dogaja pred očmi vsega sveta, istočasno pa tonejo v zgodovino utešnjena pravila prejšnjega obdobja.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA

IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

LOGOTIP, KONCEPT: KREA DESIGN AGENCY S.R.L. / GORICA

TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA in SLOVENIJA 65.000,

INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 120.000 LIR

POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493

CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

INTERVJU / MARIJAN SCHIFFRER

POMAGATI JE TREBA TAM, KJER JE V NEVARNOSTI SLOVENSTVO

DRAGO LEGIŠA

Kot smo slišali, je povzročila pravo senzacijo novica, da bo prvo sejo novoizvoljenega slovenskega Državnega zbora vodil poslanec, ki prihaja iz Argentine. To je Marijan Schiffrer, ki pa pri starejšem rodu tržaških Slovencev ni neznan oseba, saj je v prvih povojnih letih kot šolnik sodeloval pri obnavljanju slovenskega šolstva pri nas. Tedaj je bil mlad fant, ki je rad hodil v hribe in sploh bil zelo rad v družbi.

Ko mu čestitamo k izvolitvi v slovenski parlament in mu želimo, da bi svoje odgovorno delo uspešno opravljal, ga hkrati naprošamo za pogovor. Na našo prošnjo se je ljubeznivo odzval.

Prosim Te, da se kar sam kratko predstaviš našim bralcem.

Rojen sem bil v Žabnici na Gorenjskem, srednjo šolo sem obiskoval v Kranju, nato pa sem poslušal šest semestrov na Tehnični fakulteti v Ljubljani. Študije sem moral prekiniti zaradi vojne, odpravil sem se na Primorsko, ker sem podzvestno čutil, da se bodo po vojni črtale nove meje na tem delu naše domovine in je bilo treba storiti vse, da jih potisnemo čim dlje proti zahodu.

Bi nam kaj povedal o svojem "delu za narod" v Argentini?

Maja 1945 sem se odločil za svobodo, sodeloval še štiri leta pri novoustanovljenem slovenskem

šolstvu na Svobodnem tržaškem ozemlju, nato pa sem se proti koncu I. 1949 odpravil v Argentino. Tam je bilo treba prijeti za delo. Predvsem je bilo tu preživetje. Ker so bile na jugu dežele v Patagoniji boljše plače, sem se za nekaj let odpravil na jug. Toda kmalu sem videl, da je glavnina Slovencev ostala v Buenos Airesu, torej je bilo moje mesto tam in sem se vrnil. V Argentino je pred novim slovenskim povojnim valom prišla že velika skupina Slovencev iz Primorske, ki so bežali pred fašistično diktaturo. Žal so bili naši začetni stiki z njimi bolj hladni, smo pa tudi ugotovili, kako strahoten je v Argentini asimilacijski pritisk na tujce (sicer popolnoma naraven) in da se mu mi moramo na vsak način upreti. Tako smo pričeli povojni slovenski izseljenci v Argentini graditi svoje domove (središča), kjer smo imeli vse: od slovenskih nedeljskih svetih maš do kulturnih prireditev, sobotnih slovenskih šolskih tečajev, do družabnih srečanj. Pri graditvi enega od teh domov (Slovenski dom v buenosaireškem predmestju Ramos Mejia) sem osebno sodeloval, bil dvakratni predsednik in poučeval na šolskem tečaju. Pozneje sem poučeval tudi na slovenskem srednješolskem tečaju, bil tudi njegov ravnatelj; slovensko šolstvo v Argentini mi je bilo skratka vedno pri srcu, ker sem vedel, da bo slovenska skupnost obstajala v Argentini tako dolgo, kolikor časa bomo imeli slovenske šole. Vmes sem na ukrajinski Univerzi Svetega Cirila v Buenos Airesu opravil tudi licenciaturo iz filozofije in primerjalne filologije slovanskih jezikov. S časom sem se začel posvečati tudi zadrugi. V Argentini so znani zadrugarji še od doma (dr. Bajlec, Mavrič, Smersu, Lado Lenček in drugi) kmalu ustanovili Konzumno zadrugo, ki se je pozneje spremenila v Kreditno in se pozneje razcepila v Zadrugo in "Mutual" (podporno društvo), kjer sem bil predsednik od I. 1980 do odhoda v Slovenijo. Naštevati bi lahko še druga sodelovanja, kot na primer pri Slovensko latinskoameriški trgovski zbornici in pa seveda pri takratni Slovenski ljudski stranki in pri poznejših Slovenskih krščanskih demokratih v Argentini.

Kako je prišlo do Tvoje poslanske kandidature?

Pri delu v stranki SKD smo se kmalu odločili, da slovenska politična stranka v tujini nima končno nobenega smisla, če se ne naveže na matično stranko. Čas je bil zrel in sta to povezavo izvedla predsednika SKD v Argentini (po vrstnem redu) dr. Marko Kremžar in ing. Jernej Dobovšek, dokončno pa jo je prof. Tine Vivod, ki je medtem postal tretji podpredsednik nacionalne stranke in je našel odličnega sogovornika pri prof. Lojzetu Peterletu, predsedniku nacionalne SKD. To je tudi prva stranka, ki je v slovenskem okolju našla posluh za

FOTO M. KRANJEC / MAG

izseljence (tudi za zamejce) in I. 1995 obljubila, da bo med svoje kandidate za poslance v državni zbor uvrstila tudi izseljenca, kar je bilo dovolj zapleteno, ker slovenska ustava tega ne predvideva (v nasprotju z zastopnikom italijanske in madžarske manjšine). Ko se je na lanskim jesenskih volitvah pojavila ta možnost, je predsednik Peterle to mesto ponudil izseljenski SKD. Po mnogih pregovarjanjih so mlajši to mesto težko sprejemali; ker se po štirih letih ne ve, kaj bo, so končno našli mene in sem ponudbo sprejel.

Javnost si prijetno presenetil, ko si tako gospodsko in bkrati suvereno vodil prvo sejo novoizvoljenega Državnega zbora. Kakšni so Tvoji prvi vtisi, potem ko si s predsedniške mize sedel na svojo poslansko klop?

Vodenje seje novoizvoljenega Državnega zbora ni bilo, če tako zapišem, zame kaj posebno nenavadnega, saj sem v Argentini predsedoval mnogim občinam zborom in na stotine sejam. Po pravici povedano, pred očmi sem imel vse tiste izkušene politike SLS (avtenične Slovenske ljudske stranke), ki so po vojni in že v izseljenstvu sanjali o vrnitvi, pa je, žal, praktično nihče ni dočkal. Tam sem jih videl sedeti v klopih in premišljevali, s čim sem si zaslužil to milost, da so se te sanje meni uresničile.

Za katere probleme se boš najbolj zanimal?

Kolikor bo to v mojih močeh, bo moja skrb veljala predvsem izseljencem, pa tudi zamejcem; predvsem prvim, ker imam vtis, da bodo v času globalizacije ravno ti veliko bolj izpostavljeni. Zamejec v težavah sede v avto ali na vlak in je v dveh urah v Ljubljani. Ali so bili njegovi problemi rešeni ali ne, je druga pesem, toda bil je med svojimi. Izseljenec je odtrgan. Še danes mi zvenijo v ušesih besede mojega, takrat desetletnega sina:

"Ata, ali je daleč do tam, kjer ljudje tudi po cestah govorijo slovensko?"

Vsaj četrtna slovenskega naroda živi izven meja domovine. Kaj lahko naredi matična država za Slovence v zdomstvu?

Slovenci smo imeli smolo, da smo bili vedno tujci v lastnih državah. Kaj je brigalo Avstro-Ogrsko, kam se odteka slovenska kri, kaj je brigalo srbsko čaršijo, koliko Primorcev odhaja v Argentino? In končno, kaj je pomenilo nekaj tisoč slovenskih beguncem za komunistični sistem v povojni Jugoslaviji? "Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili, več ne doseže jih naše oko." In je bilo opravljeno. Samostojna Slovenija bi se najprej morala zavesti, da je četrtna slovenskega naroda izven njenih meja. Še veliki narodi si ne morejo privoščiti te lahkomišelnosti, da 300 do 500.000 svojih ljudi pometejo enostavno čez prag. Ko se bosta ne le vlada, ampak ves narod zavedela tega dejstva (in upam, da bo to kmalu), potem bo treba ukrepati. Za vsako skupino po svoje: za zamejce s poslušom za njihove spe-

cifične težave, za zdomce (zdomce imenujem izseljence v evropskih državah) spet drugače in za izseljence spet drugače.

Samo nekaj kričečih primerov. Primorci, ki so zaradi svojega slovenstva bežali pred fašizmom v svet, imajo velike težave pri pridobivanju slovenskega državljanstva: pred vojno niso bili jugoslovanski državljani. Slovenski državljani iz obeh Amerik in Kanade niso mogli voliti pri zadnjih volitvah zaradi skrajanih datumov med prejemom in obvezno oddajo glasovnic. V načrtu imam (s pomočjo vseh zainteresiranih) predložiti državnemu zboru globalni zakon o izseljencih (povem, ki obsega vse), nekaj podobnega, kot imajo Španci in Italijani.

Ker iz lastne izkušnje poznaš razmere pri nas, boš gotovo поблиže spremljal tudi dogajanje v zamejstvu. Kaj bi o tem povedal?

Razmere v zamejstvu poznam sorazmerno dobro. Tu so bili ukrepi najbolj pri roki. V zamejce ne siliti. Oni sami najbolj vedo, kje potrebujejo podpore. Imajo razvito društveno in politično življenje. Slovenija mora priskočiti na pomoč, kjer je ta resnično potrebna; paziti pa mora, da se bo ogibala vseh političnih in ideoloških privesk. Pomagati je treba tam, kjer je v nevarnosti slovenstvo.

IZGUBI ZA VERO OBČESTVO

IN MEMORIAM

KAZIMIR HUMAR

**ŽUPNIKU
IVANU KOBALU**

V torek, 14. januarja, so na Vogrskem pokopali župnika Ivana Kobala. Ob pogrebu so se zbrali soratje tudi iz goriške nadškofije poleg onih iz koprške škofije. Nad 80 jih je somaševalo s škofom Metodom Pirihom, kateremu sta asistiral šempetrski dekan Jože Pegan in generalni vikar Renato Podberšič. Verniki so v zelo velikem številu napolnili domačo cerkev in prostor okrog nje. Prišla sta tudi dva avtobusa, eden iz Črne vrha in eden iz Zavrata, da bi se poslovili od nekdanjega župnika. Somaševanje je vodil škof Pirih, ki se je na pokojnega med mašo takole spomnil: "Rajni gospod Ivan je bil dobra zemlja, v katero je sprejemal božjo in človeško besedo najprej doma v Gorenjem Logu, župnija sv. Lucije na Mostu na Soči; njegov župnik je takrat bil Jože Abram, pozneje župnik v Pevmi. Tam se je rodil 22. decembra 1918. Po osnovni šoli je stopil v Malo semenišče v Gorici. V mašnika je bil posvečen 3. junija 1944 v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici. Posvetil ga je nadškof Karel Margotti. Kot novomašnik je bil nastavljen v Tolminu, kjer je sejal božjo besedo dve leti, dokler ga niso tedanje civilne oblasti izgnale. Šolsko leto 1946/47 je bil podravnatelj in ekonom v bogoslovju v Gorici. Štiri naslednja leta je prišel kot prodekan in vikar namestnik v Koba-

rid. Ko je bila v kobariški dekaniji večina duhovnikov v zaporu, je kakega pol leta skrbel za osem župnij. Svojevrstno sejanje je videl in doživljal skozi devet let v zaporu. Tu ni bilo veliko božje besede, pač pa na pretek zlagane in poniževalne človeške besede. Po vrnitvi na svobodo leta 1960 je bil šest let božji sejavec v obeh Trebušah in Ročah, nato 12 let v Črnem vrhu, 13 let v Zavrtaču in zadnjih 5 let na Vogrskem."

STRAN 13

**GOSPODU
MIRKU VALENTIČU**

Koprška škofija je v enem mesecu izgubila dva duhovnika, ki sta bila v bogoslovju sošolca in posvečena na isti dan (4. junija 1944); to sta Ivan Kobal in Mirko Valentič.

Pokojni Mirko je bil Istran, saj se je rodil v Dekaniji I. 1919 kot šesti otrok v družini. Srednjo šolo je obiskoval v goriškem Malem semenišču, eno leto v Koprju, bogoslovje pa v Gorici. Po novi maši je služboval v raznih župnijah v istrskem delu tržaške škofije. Devetnajst let je oskrboval župnijo v Sočergu, osem let v Koštaboni. Zaradi hude sladkorne bolezni je stopil v pokoj leta 1971.

STRAN 13

RABATTA IN KNJIGA, KI JE GORICA ŠE NIMA

SAŠA QUINZI

V predbožičnem času je na pobudo krožka A. Rizzati in založbe Editrice Goriziana izšla knjiga o goriški plemiški družini *I Rabatta a Gorizia - Rabatta v Gorici*. Oblikovala sta jo prof. Silvano Cavazza, ki je poskrbel za krajšo predstavitev družine, in Giorgio Ciani, ki je odkril, zbral in uredil zajeto zbirko družinskih dokumentov. V tej knjigi, ki ji bo sledil drugi del, je objavil inventar arhiva in oporoko ter inventar imovine Micheleja Rabatte iz leta 1794, ko se z njegovo smrtjo konča večstoletna zgodovina te goriške plemiške družine. Čeprav je knjiga proznejšega formata, ima izredno strokovni predznak, saj bogato arhivsko gradivo nudi možnost za nadaljnje študije tako glede plemičev samih kot Goriške sploh predvsem v 17. stoletju, ko so si Rabatta pridobili največji ugled kot spretni diplomati.

Pri tem ne gre prezreti dejstva, da si je družina od prihoda iz Toskane 1326. leta pridobila veliko posestev in pravic, tako da je gospodovala tudi v Dornberku od 1407. leta, od 1623 pa je nasledila Eckom v gospostvu Kanal.

Pri založbi Edizioni della Laguna je v istem času izšla knjiga *Cormons nel Medioevo - Krmin v srednjem veku* izpod peresa Donate Degras-si, profesorice srednjeveške zgodovine na tržaški univerzi. Kot je ob predstavitvi naglasil prof. Cavazza, je odlika knjige predvsem v vrnitvi k arhivskemu gradivu, ki so ga povojni raziskovalci goriške zgodovine večinoma zanemarjali, če se seveda izvzamejo "tuji" strokovnjaki, kot so Wiesflecker, France in Milko Kos, danes pa Peter Štih.

Knjiga sama obsega dva dela. V prvem je predstavljena zgodovina Krmina od pozne antike in Langobardov do l. 1497, ko je mesto prešlo pod oblast cesarja Maksimilijana I. Habsburškega. V drugem delu posveča zgodovinarica pozornost srednjeveški družbeni ureditvi, razbira njene notranje dinamike na različnih področjih (Podeželje, Grad, Naselje, Cerkevna ureditev), s tem pa bistveno dopolnjuje zgodovinsko sliko. Večletno raziskovalno delo je obrodilo tudi nova branja nekaterih ključnih dogodkov, kot je npr. ustanovitev nove župne cerkve, posvečene sv. Adalbertu, ki jo je tradicija postavljala v konec 10. stoletja, v čas Otona III. Degrasijeva je letnico krepko pomaknila naprej v drugo polovico 13. stoletja, ko je bil Krmin že podložen goriškim grofom. Prav ti naj bi bili pobudniki nove gradnje, izbi. sv. Adalberta pa naj bi se vezala tako na ime Albert, ki so ga nosili nekateri grofi, obenem pa naj bi s tem potrdili zvestobo cesarjem, ki so posebno častili tega svetnika, mučenca med pomeranskimi Slovani.

Krmin v srednjem veku je uspešna sinteza tega zgodovinskega obdobja in obenem tudi prvi poskus take raziskave znotraj meja Goriške grofije. Skratka je to knjiga, ki je Gorica žal še nima.

Krminska cerkev sv. Adalberta

ZA KULTURNE DEJAVNOSTI PROŠNJE DO KONCA MESECA

Konec januarja zapade rok za predložitev raznih prošenj za kulturne dejavnosti na javne uprave (dežela, pokrajina, občina). NA DEŽELO se lahko vložijo prošnje za prispevke na podlagi zakona št. 46/91. Za publikacije, revije in časopise pod črko A, za gledališke in koncertne dejavnosti pod črko C, za rekreacijske dejavnosti pod črko F, za humanistične in družbene pod črko I, za kulturne izmenjave pod črko L. Omenjeni zakon 46/91 predvideva tudi prispevke za nakup, gradnjo in popravila večnamenskih kulturnih centrov (čl. 5).

NA POKRAJINO se lahko predstavijo prošnje na podlagi deželnega zakona 68/81 za kulturne dejavnosti, zakona 43/80 za rekreativne dejavnosti in zakona 15/87 za kulturo miru.

Prošnje se lahko predstavijo tudi NA OBČINE. Goriška občina sprejema prošnje na podlagi deželnega zakona 43/80 za nakup oblek za zbor in godbe.

Poleg omenjenih zakonov, ki veljajo predvsem za ljubiteljsko kulturo, obstajajo še druge možnosti za predstavitev prošenj.

OSVEŽUJOČ, BOGAT IN USPEŠEN GLEDALIŠKI EKSPERIMENT

ANDREJA D. ANTONI

Branislav Nušič, *Žalujoci ostali*. Prevod: Josip Vidmar in Jože Faganel. Kostumi: Zijah Sokolovič in Marija Vidau. Glasba: Bojan Jurjevčič. Koreografija: Miha Lampič. Lektor: Jože Faganel. Režija, priredba in scena: Zijah Sokolovič.

Igrajo: Vladimir Jurc, Anton Petje, Adrijan Rustja, Vojko Belšak, Gojmir Lešnjak, Gregor Geč, Veronika Drolc, Maja Blagovič, Nina Valič, Bogdana Bratuž, Barbara Cerar, Aleš Kolar.

Kljub obetom, da bo letošnje leto sezona komedij, nam smeh zamira na ustnicah tudi takrat, ko avtor in tekst to obetata. Čemu se torej danes lahko še smejemo?

Branislav Nušič je s svojimi komedijami, ki se ob vedrini prevešajo v jedko družbeno satiro, pogost gost tudi slovenskih amaterskih in poklicnih gledališč. Komedija *Žalujoci ostali* je že njegovo deveto uprizorjeno delo na našem odru. Ogródje Nušičevega besedila sloni na ničkolikokrat ponovljeni tipični situaciji. Ob smrti se ob pokojniku zbere številna rodbina, za katero se ne ve, kako si je v resnici v sorodu, in zapečaten testament je povod za boj okoli zapuščine. Za formo se skrivata pogoltnost in želja po osebnem profitu. Avtor že v didaskalijah zapiše: "Događa se svakod i svuda." (Dogaja se vedno in povsod.) In tu se verjetno začne avtorsko branje, ki si ga je ustvarjalec uprizoritve Zijah Sokolovič dovolil, da je na oder postavil svoje videnje.

Režiser je želel tekst prikazati kot metaforo prilaščanja vsega, kar nekemu ne pripada. Želel je v ospredje postaviti žive mrtvece v tem svojem svetu, v katerem vladajo samo njihova pravila in kjer ima vsak za svoja dejanja vedno opravičilo. A tudi vsakdo ostane le del skupine, celote, ki deluje le v kolektivnosti, vodja pa je potreben, ker le tako pride do zaželenih ciljev. Vendar metafore žalujoci družine ne poveže z žalujoci narodi, saj ostaja predstava v smislu takšne aktualizacije osrednje ideje nedorečena. A prav to je predstavi tudi v prid!

Kaos in zlo vsakršnega (tudi našega) sveta zraseta pred gledalcem v večplastni predstavi, ki v raznoliki izrazni sporočilnosti gledalca prevzame. Vendar to seveda ni pričakovani Nušič in predvsem ni pričakovana satirična komedija, nanjo spominjajo le še posamezni utrinki. Ali naj torej umetnost kaže pot k dobremu ob poudarjenem zlu?

Besedilo je prirejeno, okrajšano, posamezni prizori so tudi predelani. Tako je npr. več

pozornosti namenjeno ljubezenski temi, ki naj bi bila nekakšna protitež žalujoci in ki ob koncu z optimistično noto v veselem ritmu zaključi predstavo. Kajti dedinja je nezakonska hči, a advokat je njen izbranec; ljubezen in pravičnost naj bi bila kljub vsemu dominantna. Posamezniki (sprememba njihovih imen se ne zdi nujno potrebna) so se spojili v žalujoco enoto, ki deluje kot nov organizem. In tu je prišlo do zanimivega odnosa med uigranimi liki in skupinsko igro. Režiser v tej plasti predstave s posebnim poslušom vodi nastopajoče do zavirljive višine. Tudi njegova skromna, a zelo efektna scenska zasnova ni le prefinjen okras, ampak prehaja v drugem dejanju v ospredje v svoji živi izraznosti. Ob Mariji Vidau je Sokolovič tudi avtor kostumov, ki v črnini in v svoji namerni razpuščenosti opozarjajo, da so pred nami živi mrtveci. A pokojnik, ki sedi na odru v uokvirjeni sliki, je ves v belem. Temu kontrastu se ob koncu pridruži še kontrast s preoblačenjem, ko se na drugi strani črnega plašča zasvetijo kričeče barve, a po potrebi se oblačilo lahko spet obrne.

Koreografija (Miha Lampič) se s predstavo bolj harmonično spaja kot glasba (Bojan Jurjevčič), kjer včasih prihaja do nesoglasij z osrednjo mislijo predstave, na trenutke pa je preveč razvlečena in predstavo zavre v njenem intenzivnem ritmu. Lektorsko je nad predstavo bdela Jože Faganel, ki je z Josipom Vidmarjem tudi soavtor prevoda.

Naši igralci in gostje so se izkazali v veliki preciznosti igre posameznikov kot tudi v zavirljivi enotnosti v zahtevnem kolektivnem delu. Vodja žalujocih je Vladimir Jurc, ki vodi tudi v predstavi zaradi svoje izjemne igralske osebnosti. Anton Petje, Adrijan Rustja, Vojko Belšak, Gojmir Lešnjak, Maja Blagovič in Bogdana Bratuž nas vsak po svoje v predstavi prepričajo o velikem igralskem potencialu. Nina Valič in sicer briljantna Veronika Drolc pa sta v podajanju vendarle prehajali v pretirano karikiranje zaželenih likov. Barbara Cerar je bila tokrat izredna in je v predstavi opozorila na svoje raznovrstne igralske sposobnosti. Gregor Geč je bil nekam nameroden dobrohotni advokat, ob svoji izvoljenki pa se je od nje odbijal zaradi odsotnosti vsakršne mladostne svežine. Aleš Kolar je v skoraj nemi vlogi pokojnika odigral zelo dobro in je tudi zato njegova prisotnost na odru nenadomestljiva.

Smejali smo se malo in domov smo odšli zamišljeni.

Tovrstnih avtorskih predstav prav gotovo nismo preveč vajeni videti na našem odru. A v vsako veliko gledališče tak teaterski eksperiment tudi sodi. In kot taka je bila predstava osvežujoča, bogata in uspešna.

ROMAN KOT PRVOVRSTEN VODIČ ZA SPOZNAVANJE DUHOVNE PODOBE TRŽAŠKEGA (IN ITALIJANSKEGA) NACIONALISTIČNEGA ZAKOTJA (2)

MILAN GREGORIČ

Sledi obravnavanje spora v arbitražnih organih društva od lokalne pa vse do državne ravni. Tudi tu doživlja skupina poraz, saj prevlada teza, da je društvena zgodovina zaznamovana s pripadnostjo italijanskosti in da ta tradicija neodločljivo predstavlja neke vrste "tihi zakon", ki se mu je treba podrežati. In podpisovanja peticij, ki težijo k ohranjanju nekega normalnega stanja stvari (italijanskosti Trsta namreč),

tako ne bi mogli šteti za politično dejanje. Prepričani v svoj prav se uporniki preselijo iz notranjih arbitražnih organov na redna civilna sodišča, kjer doživijo končno svoje zadoščenje, saj se glasi razsodba zadnje in odločilne obravnave, da gre pri vstopu društva v Odbor za šolski primer kršitve statuta, zato sodišče tudi razveljavi sklep skupščine o vstopu v Odbor. Dogajanje je močno odmevalo tudi v javnosti, saj je vodstvo društva vpreglo v svoje kolesje tako skrajno usluženi lokalni tisk (*Il Piccolo*) kot tudi uradno glasilo društva, ki sta v velikem sozvočju prikazovala upornike v najslabši možni luči, predvsem kot izdajalce italijanstva Trsta in kot "peto kolono slavokomunizma."

Trdovratna pravda je izzvala avtorja, da se je zakopal v zgodovino društva in presenečen odkrival, da je bilo le-to od svoje ustanovitve naprej, skoraj nepretrgoma, prek svojih skrivnih povezav, vpeto v sam vrh italijanskega prostozidarstva, in sicer kar v "Grande Oriente d'Italia", to je prostozidarsko ložo, ki ima na skrbi "vzhodne" interese. Še več, društvo je bilo glavna "kovačnica" predvsem iredentističnih kadrov, ki so s svojim delom in s svojo

prisotnostjo polno stoletje usodno zaznamovali utrip mesta. In prav iz njihovih vrst je Mussolini rekrutiral kar pet svojih ministrov. Pri odkrivanju njihovih individualnih usod se bralec nehoti globoko zamisliti nad nedavno izrečenimi mislimi Aceta Mermolje, ko je dejal, da je "Tržaški nacionalizem črpal svoje sile predvsem v intimno razslojenem jedru ljudi, ki so prišli v mesto iz najrazličnejših krajev in v mestu izgubili svoj jezik, svoj etnos in svojo identiteto ter postali svoje nasprotje: Slovenec nasprotnik Slovencev, Hrvat čistokrvni Italijan, Istran zagovornik mononacionalne kulture itn." Sirovich jih primerja z osvobojenimi sužnji, ki čutijo neznanostno potrebo, da si dan za dnem javno potrjujejo, kako da so zaslužili, da postanejo "svobodni". Kajti za Trst, že med dvema vojnama, je veljalo, da se od njegovih 230.000 prebivalcev okrog 100.000 sploh ni rodilo v mestu, preostali, 130.000, pa so bili pretežno potomci okoliških kmetov, ki so se preselili v mesto pred eno ali dvema generacijama.

DALJE

OBČNI ZBOR GLASBENE MATICE

GM MORA POSTATI KATALIZATOR

IVAN ŽERJAL

V soboto, 18. januarja, je v Prosvetnem domu na Opčinah potekal občni zbor Glasbene matice.

Občnega zbora se je udeležilo precejšnje število ljudi, kar priča, da marsikomu ni vseeno, kakšna bosta usoda oz. razvoj Glasbene matice v prihodnjem obdobju. Bilo je tudi več uglednih gostov: od podpredsednika deželne matice Miloša Budina, svetovalec pri Uradu za Slovence po svetu Rudija Merljaka, tržaškega podžupana Roberta Damianija in dolinskega župana Borisa Pangerca pa do predsednika SSO Sergija Pahorja in predsednika izvršnega tajništva SKGZ Rudija Pavšiča.

Glasbena matica, ki bo kmalu praznovala 90-letnico delovanja, ima trenutno 653 gojencev (441 na Tržaškem, 93 na Goriškem, 97 v Benečiji in 22 v Kanalski dolini). Ob šolski dejavnosti prireja tudi vsakoletno koncertno abonmajsko sezono ter razne druge koncerte, nastope, seminarje, predavanja za učne kadre; njeni gojenci se udeležujejo raznih tekmovalij itd. Doslej je iz Glasbene matice izšlo preko 60 diplomirancev: to je kapital - je v svojem poročilu dejal ravnatelj Bogdan Kralj -, ki ga je treba čim bolj investirati, otrokom in staršem pa je treba nuditi čim širšo vizijo glasbene vzgoje.

Glasbena matica, je še dejal Kralj, pa mora postati katalizator za vse, kar je povezano z glasbeno kulturo. Treba se je zato približati ljudem, spodbujati h glasbenemu udejstvovanju, ustanavljati skupine itd. To ne le zaradi glasbenega izražanja, ampak tudi zaradi utrjevanja narodnega ponaša in krepitve narodne zavesti. Zato mora celotna slovenska narodnostna skupnost napeti vse sile za čim prejšnjo publicizacijo Glasbene matice, ker je le-ta v kritičnih gospodarskih razmerah in uslužbenci že predolgo ne prejajo redno svojih plač.

O teh problemih je v svojem poročilu podrobneje spregovoril predsednik Drago Štoka. Stavba, kjer ima GM sedež, je v slabem stanju; poleg tega pa visi na njej hipoteka Tržaške kreditne banke. V isti banki je zamrznjenih 575 milijonov lir od posojila krovnih organizacij SKGZ in SSO.

Pomembna točka ostaja težnja po državnem prizna-

nju Glasbene matice (po besedah podpredsednika deželne matice Miloša Budina smo na dobri poti, da pride do tega). Novi odbor si bo moral še bolj prizadevati, da GM postane konservatorij.

Vsekakor GM v tem času ni ostala križem rok: v večji meri in bolj poglobljeno sodeluje z ostalimi skupnimi kulturnimi ustanovami v zamejstvu ter je bolj povezana s Slovenijo in Uradom za Slovence po svetu. Slovenija, je dejal Štoka, naj ne bo brezbrizna oz. premalo tenkočutna, ko gre za pomoč, saj sta za uspešno delovanje potrebna gotovost in mir.

Pri GM so se odločili za popolno avtonomijo od krovnih organizacij SKGZ in SSO, ki morata po mnenju Štoker biti ne samo podeljevalki finančnih prispevkov, ampak predvsem kulturni mentorji.

V kratki, a živahni razpravi (posegli so Miloš Pahor, Janko Ban, Dina Slama, Gojmir Demšar, Žarko Hrvatič, Luisa Antoni, Edmund Košuta in Miran Kuret), je bil govor, poleg nekaterih predlogov o štrčnosti upravnega odbora, o teži glasbenikov v njem in o višini članarine, zlasti o bodočnosti ustanove Glasbene matice in o tem, kakšen pomen je treba dati glasbi oz. glasbeni vzgoji.

Potrebno je misliti na koristnike GM, delovati v perspektivi za prihodnost, zlasti pa narediti vse za pomoč Slovenije in Italije, če se želi ohraniti GM. Problem publicizacije bi se lahko obravnaval skupno med Italijo, Slovenijo in slovensko manjšino, v Sloveniji pa bi bilo potrebno rešiti določena vprašanja, kot npr. nepriznavanje italijanskih diplom za prvostopenjski študij na slovenski akademiji.

Po končani razpravi so udeleženci občnega zbora izvolili še nove vodstvene organe. Novi upravni odbor sestavljajo Janko Ban, Drago Štoka, Marko Štoka, Edmund Košuta, Miran Košuta, Zdenko Floridan, Valter Ferfolja, Živa Gruden in Rudolph Bartholoth. V nadzornem odboru so Marjan Breclj, Vojko Lovriha in Aldo Rupel, razsodišče pa sestavljajo Gojmir Demšar, Dušan Košuta in Aleksander Vodopivec.

ŠE NEKAJ DNI ZA VPIS V PRVI RAZRED OSNOVNIH ŠOL IN VRTCEV

Koliko otrok bo jeseni v prvih razredih osnovnih šol?

Še nekaj dni je časa, da starši vpišejo svoje otroke v prve razrede osnovnih šol in vrtcev. Rok za vpisovanje poteče namreč v soboto, 25. januarja (vpisovanje se je začelo 7. januarja), otroci pa se lahko vpišejo na sedežih vseh petih didaktičnih ravnateljstev pri Sv. Ivanu, Sv. Jakobu, na Opčinah, v Nabrežini in v Dolini.

V teh dneh se pogosto sliši trditve, da je čim večje število vpisov v slovenske osnovne šole in vrtce bistvene

važnosti. Obstoj marsikaterih šol oz. vrtca je odvisen prav od minimalnega števila vpisanih otrok.

Letos se bodo morali vpisati v prvi razred osnovne šole otroci, rojeni v letu 1991. V vrtcih je otrok tega letnika 150. Če bi se vsi vpisali v prvi razred osnovne šole, bi bilo to za naše šolstvo zelo pozitivno. Zato je zelo pomembno, da starši do sobote vpišejo svoje otroke v prve razrede.

ZAČELI SO SE KONGRESI SSK

Ta teden so se pričeli sekcijski kongresi Slovenske skupnosti na Tržaškem.

Na teh kongresih razpravljajo o krajevnem političnem položaju, izvolili pa bodo tudi delegate za pokrajinski kongres stranke, ki je predviden za 15. februar, torej teden dni pred deželnim kongresom.

Na kongresih se ne napovedujejo posebne novosti. SSK bo analizirala trenutno politično situacijo v luči zadnjih dogodkov, zlasti izida tržaških pokrajinskih in miljskih občinskih volitev. Na njih je SSK nastopila v okviru zavezništva TS 2000 (na pokrajini) in Oljke (v Miljah). Medtem ko je rezultat za stranko v Miljah karseda pozitiven (izvoljen je bil svetovalec Danilo Šavron z velikim številom preferenc), pa tega ne moremo trditi za pokrajino, kjer je stranka izgubila določeno število glasov kljub temu, da ji je uspelo ponovno izvoliti svojega predstavnika.

Pokrajinski tajnik SSK Peter Močnik

Prav v zvezi s pokrajinskim svetovalcem SSK Vladimirom Vremcem pa je Nacionalno zavezništvo osporavalo veljavnost njegove izvolitve, češ da je bil v času svojega načelovanja uradu za zelenje tržaške občine obsojen na dve leti pogojno. Tu pa je treba pogledati na mnenje Državnega sveta, Deželnega upravnega sodišča in same volilne komisije, ki je Vremčevu kandidacijo in izvolitev potrdila.

OBLETNICA PRIZNANJA SLOVENIJE

VI. SLOVENIJA PARTY V SLOVENSKEM KULTURNEM KLUBU

BREDA SUSIČ

V soboto, 18. januarja, je bil v Peterlinovi dvorani v Trstu VI. Slovenija party (Foto Kroma)

Ob 5. obletnici mednarodnega priznanja samostojne države Slovenije sta tudi letos Slovenski kulturni klub in Mladinski odbor Slovenske prosvete priredila že tradicionalni, tokrat VI. Slovenija party, ki se ga je udeležilo izredno veliko mladih in starejših obiskovalcev, gostov in zastopnikov prijateljskih društev iz zamejstva in vseh koncev Slovenije.

Kot vedno sta party sestavljala kulturni in družabni del. V kulturnem sporedu, ki si ga

je zamislila in ga režirala mentorica SKK Lučka Susič, so po pozdravnem govoru predsednice Mirjam Čermelj člani gledališke skupine SKK izvedli recital lepljenke pesmi o slovenski zgodovini od naselitve do rojstva samostojne države. Za primerno glasbeno povezavo je poskrbel ansambel Kraški ovčarji, sceno pa si je zamislil in izdelal Štefan Pahor. Slavnostni govornik je bil predsednik Slovenske prosvete Marij Maver, dobitnik zlatega odličja ZKO Slovenije, častni gost pa slovenski minister za kulturo Ja-

nez Dular, ki je bil v prvi demokratični vladi minister za Slovence po svetu. Kulturni program je sklenila vokalna skupina Resonet, ki je pod vodstvom Aleksandre Pertot odlično izvedla nekaj zelo priljubljenih slovenskih pesmi.

Družabni del večera se je nadaljeval še pozno v noč. Posebno mladi, ki so prišli na party iz raznih krajev Slovenije, so s tržaškimi vrstniki kovali nove načrte o sodelovanju in krepili medsebojne prijateljske vezi.

ZAMENJAVA ODBORNIKOV V NABREŽINI

Devinsko-nabrežinski župan je imenoval dva nova odbornika. Dosedanja odbornika Dario Pertot (javna dela in kmetijstvo) in Danilo Verzeznassi (zdravstvo in socialno skrbstvo) sta namreč odstopila iz službenih razlogov.

Pertota in Verzeznassija sta zamenjala inž. Giuliana Zagabria in Franco Todero. To je že osma zamenjava odbornikov v treh letih, odkar upravlja devinsko-nabrežinsko občino levosredinska uprava. Oba odbornika sta italijanske narodnosti, tako da se je število Slovencev v občinskem odboru še zmanjšalo.

Eden izmed svetovalcev desnosredinske opozicije, Vinicio Scapin, odstopa, ker je bil izvoljen v pokrajinski svet. Na njegovo mesto prihaja Massimo Romita, ki je odgovoren za krajevno sekcijo mladinske organizacije Nacionalnega zavezništva.

NAŠE SOŽALJE

UREDNIŠTVO in uprava Novega glasa izrekata iskreno sožalje predsedniku Slovenske prosvete Mariju Maverju ob izgubi drage mame.

NOVOLETNO SREČANJE SLOVENCEV

KOBARID TRADICIONALNI GOSTITELJ SREČANJA SLOVENCEV OB MEJI

MARJANA REMIAŠ

V soboto, 18. t.m., so se v restavraciji Kotlar v Kobaridu zbrali na tradicionalnem 27. srečanju Slovenci videmske pokrajine in Posočja z obeh strani slovensko-italijanske meje. Stopeneset udeležencev srečanja, ki ostaja dober začetek v nova koledarska leta, so pozdravili vsi župani posoških občin iz Slovenije in Italije, pa tudi dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu, Silvester Gabršček, Tomaž Pavšič, konzul Republike Slovenije v Trstu, starosta srečanj Slovencev, matajurski dušni pastir Pasquale Gujon, in gost sobotnega srečanja, dr. Janez Podobnik, predsednik Državnega zbora Republike Slovenije.

Pozdravni in slavnostni nagovor je pripravil Robert Trampuž, bovški župan, ki je spregovoril v imenu pobudnika ideje o srečanju Slovencev, gospoda Zdravka Likarja in v imenu županov posoških občin.

V svojih besedah je izrazil obžalovanje, da so Slovenci v videmski pokrajini v preteklem letu izgubili tri vidne stebre slovenskega kulturno-političnega delovanja: Izidorja Predana-Doriča, Salvatoreja Venosija in Maria Conta.

Kobarid

Robert Trampuž je še dodal, da so zadnji jesenski meseci med Slovence ob meji upravičeno zanesli strah in negotovost. S padcem Tržaške kreditne banke in vse večjimi težavami, s katerimi se srečujejo podjetja z mešanim kapitalom ob meji, je prišel za vse Slovence odločilni trenutek, ko bo potrebno dejansko in ne le besedno združiti moči in uresničiti cilje o ekonomski, socialni, državni, manjšinski, kulturni in narodni trdnosti in enakopravnosti.

"Pred pol leta je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije. Pričakovano, da bo matična država pomagala

krepiti stike sodelovanja in prijateljstva med Slovenci v videmski pokrajini, Terski in Nadiški dolini, Kanalski dolini in Reziji, so upravičena," je na slovesnosti poudaril bovški župan Robert Trampuž.

Podobnega mnenja je bil tudi dr. Janez Podobnik, ki se je z iskrenim veseljem odzval na vabilo sobotnega srečanja, ki je steklo po že ustaljenem načinu. V kratkem, a prijetnem kulturnem programu so nastopili člani Tria M. Majda Luznik, Metka Ivančič in Metod Bajt, sledilo pa je družabno srečanje vseh udeležencev, med katerimi so matajurskemu duhovniku, 86-letnemu Pasqualu Gujonu, strastnemu kadilcu, kot vsako leto, po tradiciji, poklonili zavoj cigarete.

je nedavno umrl, objavlja pesmi z naslovoma *Voščilo za sveti večer in Povojna leta*. Pisatelj Lev Detela, ki živi v Avstriji, objavlja literarni prispevek *Sonce ne vidi ničesar...*; Dorica Makuc iz Gorice pa je napisala poglobljen članek o Slovencih med Timavo in Sočo. V rubriki o Slovencih po svetu je opisana zgodovina slovenskega izseljenstva v Avstraliji. Prvi slovenski priseljenci - povečini iz Primorske - so v to deželo prišli med vojnama.

V koledarju za leto 1997 je Slovenska izseljenska matica objavila tudi seznam organizacij, društev in podjetij izseljencev na vseh celinah oz. v posameznih državah. Gre za prilogo koledarja, Slovenska izseljenska zveza pa bo o Slovencih po svetu kmalu izdala samostojno publikacijo. Bralce vabijo, da sporočijo naslove za zdaj še "neznanih" slovenskih podjetnikov na tujem, da bi tako spodbudili medsebojno sodelovanje Slovencev, kjerkoli na svetu živimo.

M

MARIO GARIUP: UKOVŠKI RUDNIKI

RAFKO DOLHAR

Ukovški župnik Mario Gariup pridno nadaljuje z iskanjem, urejanjem in objavljanjem zgodovinskega gradiva o Kanalski dolini.

To dela že nad dvajset let. Prvo knjigo, ki jo je posvetil Ovčji vasi (Valbruna - Ovčja vas), je objavil že leta 1986. Od tedaj pa nam vsako leto nekako kot božični dar pokloni po eno novo knjigo. *Comunitas Conica* (1987), *I parroci di Ugovizza - 500 anni di vita paesana* (1989), *Il santuario di Monte Lussari in Valcanale* (1991), *San Leopoldo (Villa Ecclesiae, Leopoldskirchen, Dipalja ves)* (1992), *La Valcanale fra le due guerre mondiali* (1993), *Le opzioni per il 3. Reich* (1994), *La Valcanale durante la seconda guerra mondiale* (1995). Tako se je nabralo osem knjig na preko dva tisoč straneh. Žal je doslej samo knjiga o Ovčji vasi doživela slovenski prevod: *Ovčja vas - Valbruna* (1988). Mario Gariup namreč piše svoje knjige v slovenskem duhu, a v italijanskem jeziku. Za to ima pač svoje razloge.

Pred Božičem je izšla njegova osma knjiga o zgodovini Kanalske doline. *Le miniere di Ugovizza. Monte Cocco, Poludnig, Bucholzgraben*. Kot vse prejšnje, razen tiste o Ovčji vasi, je vse založila čedajska zadruga Dom. Zadnja knjiga obsega 158 strani večjega formata kot prejšnje in je v njej 60 zanimivih fotografij ter mnogo reprodukcij zemljevidov, tlorisov, skic, načrtov, lepakov in raznih izvornih dopisov in dokumentov. Ob tem je zelo zanimivo, da se v Gariupovem računalniškem arhivu še nabirajo vedno novi dokumenti. Deloma jih odkrije sam pri brskanju po vedno novih arhivih, deloma pa mu jih posredujejo različni ljudje. Ko se je namreč razvedelo, da Gariup pridno uporablja in obdeluje zgodovinske dokumente, so mu jih najrazličnejši ljudje pričeli spontano prinašati. Tako rešuje iz pozabe in pogube stotine dokumentov in starih fotografij, ki sedaj predstavljajo veliko bogastvo za vsakega bodočega raziskovalca zgodovine in polpretekle kronike Kanalske doline.

Zadnja knjiga o ukovških rudnikih je na prvi pogled zelo tehnična. Kako bi tudi ne bila, saj obravnava zgodovino iskanja in izkoriščanja železne in manganove rude na skrajno vzhodnem koncu Karnijskih Alp od Naborjete do Kokovega. Zgodovina se začne s pravljico iz časov, ko so ljudje železno rudo zamenjali za veliko dragocenejšo zlato rudo, ki je tod seveda nikoli ni bilo. Gariup je zgodovino iskanja rude na tem področju, od rimskih časov, preko Bamberške posesti ter avstrogrškega cesarstva do druge svetovne vojne in prvih let po njej, razčlenil na enajst poglavij. Iz vsega zapisanega zvezo, mimo tehničnih podatkov, ki nezainteresiranega bralca ne zanimajo, mnogo drugih zanimivih stvari. Predvsem osnovni podatek, da so namreč tam vedno iskali nekaj, česar v glavnem tam ni bilo ali pa vsaj ne v zadostni količini. Najprej pravljico zlato, kasneje pa tudi železo in manganovec. Pa so vendar kopali, in to v glavnem ne iz tehnično opravičljivih raz-

logov, temveč iz drugačnih, predvsem vojno-strateških. To je bilo še posebno pomembno med obema vojnoma, ko je Italija, ki je bila podvržena znanim sankcijam, prisiljena v avtarkijo ali surovinsko samozadostnost in je morala izkoriščati drugače nedonosni rudnik. To se je nadaljevalo tudi, ko je l. 1943 Kanalska dolina postala sestavni del Tretjega Reicha. Že takoj po drugi svetovni vojni pa so rudnik zaradi nerentabilnosti dokončno opustili. V opuščena rudniška poslopja se je najprej za nekaj let naselila gorska počitniška kolonija, *Villaggio alpino monte Cocco*, ki jo je spoznal vsakdo, ki je kdaj obiskal Ukovško planino. Za znano gostilno *Pri Gamsu* je namreč smerokaz po položnih senožetih vodil proti zahodu do zidane planinske kočice. Kmalu pa so tudi počitniško kolonijo in planinsko kočico opustili. Tako je narava spet prevzela to področje. *Sic transit gloria mundi*.

Vendar je v Gariupovi pripovedi mnogo zanimivih cvetov o življenju domačinov ob rudniku. Tako recimo, da je bilo l. 1925 v rudniku zaposlenih 21 rudarjev domačinov, ki sploh niso poznali italijanskega jezika. Ali da so domačega župnika Antona Češornjo, ki je hotel v rudniškem naselju poskrbeti za bogoslužje, zavrnili, češ da je slovenski agitator pod vplivom goriškega poslanca Besednjaka. Ali recimo, da je l. 1939 ob zloglasnih opcijah velika večina rudarjev, tako nemške kot tudi slovenske narodnosti, optiralo za Nemčijo. Kasneje so poskusili, kot je znano, optiranje prepovedati prebivalstvu slovenske narodnosti, a žal že prepozno. Tako je postalo delo v rudniku nemogoče. Zaradi tega je bil zelo razočaran znani direktor rudnika inž. Remedioti, sicer velik humanist in obenem podežela (župan). Glede tega zvezo, da je bila pod fašizmom odločena združitev Ukeve, Naborjete ter Ovčje vasi v eno občino. Čeprav so bile Ukeve gotovo najpomembnejša in najštevilnejša vas, se je združena občina poimenovala *Malborghetto-Valbruna* s sedežem v Naborjeti in brez omembe Ukeve. Gotovo je temu botrovalo dejstvo, da je bilo ukovško prebivalstvo v večini slovensko.

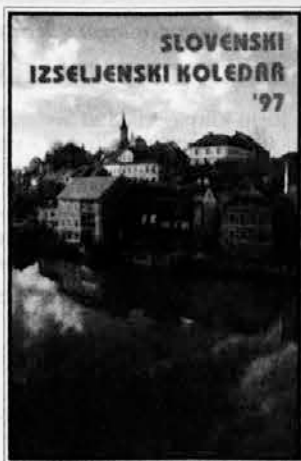
Tako postane prebiranje te knjige zanimivo za vsakogar, ki bi se rad seznanil s polpreteklo kroniko Ukeve in Kanalske doline sploh. Gotovo pa bo objavljeno gradivo s pridom vzel v roke, kdor bo hotel strniti zgodovino Kanalske doline. Ta naloga pa še čaka primerne človeka.

SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR 1997

Slovenska izseljenska matica je pred dnevi izdala slovenski izseljenski koledar za leto 1997. Gre že za 44. letnik Koledarja za Slovence po svetu. Ob prebiranju publikacije vidimo, da odraža nove čase in spremenjene razmere v Sloveniji s prevladujočo vlogo demokracije in pluralizma.

Prispevke objavljajo najrazličnejši avtorji, med njimi zdomci ali izseljenci. Napisali so zgodbo o svojem življenju, prilagajanju razmeram v tujini, o domotožju. Predsednik Slovenske izseljenske matice prof. dr. Janez Bogataj je v uvodnem prispevku z naslovom *Slovenec po svetu vse najboljše* razčlenil razmere in splošno stanje v domovini, rojakom po svetu pa namenil mnogo toplih misli in iskrenih želja.

Vsebinska Slovenskega izseljenskega koledarja za leto

1997 je razdeljena na posamezne sklope, ki obsegajo zgodovinske in kulturno-politične prispevke, literaturo in sklop prispevkov Slovencev po svetu. Matjaž Jančar objavlja študijo o Sloveniji in slovenski manjšini v zamejstvu v obdobju 1940-96; France Papež, pesnik iz Argentine, ki

SNEŽNE RAZMERE

21.1.97	cm snega	odprte proge	delujoče vlečnice	zadnje sneženje	dostopne ceste	tekaške proge
KRAJ	MIN - MAX	ŠT. KM NA SKUPNIH	SREDI TEDNA - V KONCU TEDNA	DNE - KOLIČINA	(V) OBVEZNE VERIGE	SKUPNIH KM / TEPTANIH KM
NEVEJSKO SEDLO tel. 0433/54026	80 - 200	8 / 9	6 - 6	3.1. - 25 cm	odprte	2,5 / 2,5
TRBIŽ - SV. VIŠARJE tel. 0428/2967	30 - 80	14 / 14	7 - 8	6.1. - 5 cm	odprte	60 / 55
RAVASCLETTO ZONCOLAN tel. 0433/66033	55 - 115	20 / 20	6 - 9	20.1. - 5 cm	odprte	5 / 5
Forni di Sopra VARMOST tel. 0433/88208	20 - 50	8 / 12	5 - 6	6.1. - 10 cm	odprte	15 / 10
PIANCALLO tel. 0434/655258	20 - 80	20 / 20	10 - 14	6.1. - 5 cm	odprte	15 / 15

ZDRUŽILI SMO VEC GLASOV V NOVI GLAS

PRIMORSKI TEDNIK

✓ ***Pokloni sebi in prijateljem
naročnino na
Novi glas***

LETNA NAROČNINA:

ITALIJA in SLOVENIJA 65.000 LIR,
INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA
POŠTA 120.000 LIR.

NAVODILO ZA NAROČNIKE:

Obrazec izrežite ali fotokopirajte,
izpolnite ga v vseh delih in ga pošljite
po pošti ali osebno prinesite na tržaško
oz. goriško upravo Novega glasa -
Zadruga Goriške Mohorjeve.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA:

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 / 533177, FAX 0481 / 536978
34133 TRST, UL. DONIZETTI 3
TEL. 040 / 365473, FAX 040 / 775419

NAROČAM SE

NAROČITE SE LAHKO TUDI PO TELEFONU

IME IN PRIIMEK

NASLOV

DATUM

PODPIS

NAROČAM PRIJATELJA

IME IN PRIIMEK

NASLOV

DATUM

PODPIS NAROČNIKA

NOVI
GLAS

*primorski
tednik*

